

Dirk Mulder

Ieder mens is een verhaal

Uitgeverij Brandt
Amsterdam 2024

Inhoud

De kapitein	9	De muzikanten	70
De werkster	12	De huis-aan-huisvader	73
De vluchteling	14	De koningin	75
De pechvogel	17	De kenner	78
De mannetjesputter	20	De blindproever	80
De uitbreker	22	De censor	82
De ramptoerist	25	De meester	85
De sheriff	28	De bazin	87
Het kind	31	De remigrant	89
De ademloze	33	De oplichter	92
De gebroeders	35	De apotheker	95
De zwijgers	38	De baby	97
De zakkenroller	40	De scooterrijder	100
De verzetsheld	43	De sterrenkijker	102
De dienstweigeraar	46	De cadeautjeskoper	104
De beschermengel	48	De moeder	107
De liefhebber	51	Het proefkonijn	110
De apostel	54	De collectant	113
De wanhopige	57	De Grieken	115
De herrieschoppers	59	De junior	117
De vervuiler	62	De dierenvriend	120
De wintersporter	64	De kaashater	123
De tuthola	67	De naamgenoot	126

De verkoper 129
De afzetter 131
De chirurg 134
De danser 136
De alien 139
De toeschouwers 141
De angsthaas 144
De ornitholoog 147
De jobhopper 149
De reiziger 152
De controlfreak 155
Het animeermeisje 158
De dagplukker 161
De paardenfluisteraar 163
De herbelever 166
De uitvreter 169
De maagd 172
De uitlegger 174
De hulpvrager 177
De cowgirl 180
De opdrachtgever 183
De fijnproever 185
De Amerikaan 188
De suppoost 191
De driftkop 194
De waarzegster 197
De sapvasters 200
De globetrotter 203
De autodidact 206
De vriendin 208
De treinliefhebber 211
De hotelier 213
De ruimtevaarder 216
De oorlogswees 218
Het ANWB-lid 221
De leermeester 224
De agent 227
De arts 230
De kippenslachter 233
De B&B-eigenaar 236
De detaillist 239
De buurvrouw 241
Het zigeunermeisje 243
De rijkeluisdochter 246
De kampeerder 249
De hoogtevrezzer 252
De alfaman 254

De kapitein

Hoteleigenaren zijn vaak wild optimistisch als het om de inschatting van afstanden gaat, vooral als hun etablissement buiten het centrum van de stad ligt. Zo had Mrs Boyle me verzekerd dat de afstand tussen haar bed and breakfast en hartje Bath 'just a short walk' was.

Een gevoel voor understatement kon haar niet ontzegd worden. Gelukkig serveerde ze een ontbijt dat groot genoeg was voor een dagwandeling, want het bleek nog een pittig eind lopen. Niet dat ik daar bezwaar tegen had. Het was prachtig Engels weer en het pad voerde langs een smalle waterweg, een *canal*. Ooit was het aangelegd voor het vervoer van goederen in speciaal daarvoor gemaakte boten. Die vrolijk beschilderde *narrow boats* worden nu vaak aan toeristen verhuurd, comfortabel ingericht als drijvende caravans. Je kunt er een tocht mee maken door een netwerk van kleine kanalen en sluizen. Diep in mijn hart heb ik dat altijd gewild. Die smalle bootjes zien er in mijn ogen zo ongelooflijk gezellig uit, de knusheid walmt je tegemoet. Het probleem is alleen dat ik nog nooit iemand heb kunnen vinden die met mij mee wil. Als ik dit verlangen ter sprake breng, stuit ik op een muur van onbegrip. Een suffere watervakantie kan men zich niet voorstellen. Wat is

daar nu aan, in zo'n bootje dat bijna even breed is als het kanaal waarin je vaart? Voor omslaan is nauwelijks ruimte, laat staan voor avontuur.

Het jaagpad naar Bath voerde langs een schilderachtig sluisje. Achter mij hoorde ik het *puf-puf-puf* van een scheepsmotor. Ik keek om en voelde een steek van jaloezie. Daar kwam mijn droomboot aan, bemand door een Brits gezin. Aan het roer een vader van middelbare leeftijd met een kapiteinspetje op zijn hoofd. In de kombuis een moeder die ongetwijfeld net koffie stond te zetten met iets lekkers erbij. En aan dek twee luid protesterende tienerdochters.

‘Nee hè pap, niet weer een sluis!’

‘We hebben d'r al zeventienhonderd gehad!’

‘Dat is toch geen vakantie!’

‘Het is dwangarbeid!’

De kapitein was onverbiddelijk. Hij legde aan en joeg zijn dochters de wal op. Kreunend begonnen ze aan een hefboom te trekken die een schutdeur in beweging moest brengen. Ze gingen er met hun volle gewicht aan hangen. Het leek me heel zwaar werk. Gelukkig stond er een groen geschilderd bankje naast de sluis. Een mooi moment om even uit te rusten, vond ik.

De meisjes deden nu iets met een zwengel. Het maakte een ratelend geluid dat mooi bij het ploffende motortje paste.

‘Hoeveel sluisen moeten we vandaag nog?’ riep de oudste dochter.

De vader keek op de routekaart. ‘Just a few,’ loog hij. Het waterpeil zakte en de narrow boat verdween

achter de sluisuren. Ik stond op en liep door. Een paar sluisjes later had ik mijn droomboot al ver achter me gelaten.

De werkster

Wekelijks speelt zich in mijn woning een klein Marokkanendrama af. Omdat ik te lui ben om zelf te poetsen, heb ik daar iemand voor ingehuurd. Laat ik haar Yasmina noemen. Ze is een jaar of 35 en ik vind haar mooi. Ze draagt geen hoofddoek. Dat zou ook zonde zijn met zulk haar.

Het was wel even spannend, toen ze kwam kennismaken. Werken bij twee heren, kon dat zomaar?

Yasmina zat er niet mee. 'Ik heb geen probleem met mannen,' zei ze. Waarna ze het hele huis ondersteboven hield en uitschudde, orde herstelde in alle keukenkastjes en genoeg stof verzamelde voor een romancyclus.

Yasmina is getrouwd met een aardige kerel, laat ik hem Youssef noemen. Tegenwoordig komt hij vaak mee om zijn vrouw te helpen. Dan wordt er in dubbel tempo gereinigd.

Als Youssef er is en ik ben thuis, geef ik hem een hand. Waarom ik dat doe weet ik niet, ik heb bedacht dat het zo hoort.

Yasmina geef ik nooit een hand. Waarom ik dat laat weet ik niet, ik heb bedacht dat het zo hoort.

Yasmina en Youssef hebben twee kinderen op het gymnasium en ze wilden graag een huis in een veilige

buurt. Dat is gelukt, ze pakken ieder baantje aan om het mogelijk te maken. Het zijn zelden leuke klusjes. Andermans rommel opruimen is hard werk en aan de lopende band kipfilets verpakken zou ook niet mijn eerste keuze zijn.

Personeel geeft een ongemakkelijk gevoel. Als ik met mijn kantoorhandjes op het toetsenbord zit te kloppen terwijl Youssef de vloer aandweilt, voel ik me bezwaard. Dus zucht ik eens diep van ja-ja-druk-druk, trek mijn jas aan en verzin een belangrijke afspraak, zodat hij niet denkt dat ik een luizenleven heb.

Doelloos dwaal ik door de stad, van huis verdreven door Marokkaanse ijver.

De vluchteling

In een wildpark in Sri Lanka ben ik een zonnebril kwijtgeraakt. Verloren tijdens het wegrennen. Want het kan wel zijn dat grote beesten banger zijn voor jou dan jij voor hen, maar wéten ze dat zelf ook? Ik durfde het niet af te wachten en zette het op een lopen toen de aarde begon te beven en het struikgewas krakend uiteen week.

We waren die ochtend heel vroeg opgestaan. Wilde dieren zijn geen langslapers; zo hadden we de meeste kans om iets moois te zien. Achter in een jeep, gezeten op harde, houten bankjes, hobbelden we over smalle paden. Af en toe kreeg de chauffeur opdracht om te stoppen. Dan stapte de gids uit en stak zijn vinger in een langs de weg liggende berg olifantenmest.

Dit was niet om te controleren of het beest wel een vezelrijk dieet volgde. Hoe warmer de uitwerpselen, hoe dichterbij de dikhuiden. Bovendien had de aanraking een heilzame werking tegen eczeem, volgens de gids; hij had daar tenminste nog steeds geen last van. Enfin, dat was weer een ander verhaal. Morgen zou hij ons meenemen naar een oom die een winkel had in bijzondere preparaten en geneesmiddelen. Geen kwaal zo hardnekkig of er was wel een kruid tegen gewassen.

Maar nu eerst die olifanten. Hun spijsvertering was in elk geval dik in orde, steeds doemde er weer een nieuwe hoop op. Helaas niet warm genoeg, volgens de vingerthermometer.

Ondertussen hadden we wel paradijsvogels zien vliegen. Soepeltjes over een tak gedrapeerd, hing er een luipaard in een boom. Thuis heb ik het even opgezocht: het woord 'luip' bestaat. Het betekent slim, sluw, uitgekookt. Verder waren er overal apen die ons voortdurend zaten uit te lachen.

Hele dierentuinen trokken aan ons voorbij. Toch werd er in het safarigezelschap hier en daar wat gemopperd. Als betalende bezoekers hadden we minimaal recht op één loslopende olifant, vonden we. Je kunt dan wel in een wildreservaat wonen, maar daarom hoef je nog geen kapsones te hebben. De mensen even groeten en een slurfje geven is toch het minste wat je kunt doen. Ze leven tenslotte van mijn centen, zei een lid van het Wereld Natuur Fonds.

De gids kreeg het er benauwd van. Echt, we zouden er heus wel eentje vinden, bezwoer hij ons. En toen kwamen we op een open plek, omringd door bomen en struiken. Daar mochten we even uitstappen om de benen te strekken.

Opeens begon de aarde te beven. Bladeren ritselden, takken knapten af. Ik draaide me om en staarde in de ogen van de grootste olifant die ik ooit gezien had. Hij keek niet blij. Wegrennend viel mijn zonnebril uit mijn borstzakje. Later, toen ik wat bleekjes uit het park

wegreed, zwaaide een aap me spottend na. Ik kon zijn ogen niet zien. De zon weerspiegelde in zijn donkere brillenglazen.

De pechvogel

Of ze nog bij dezelfde kerel is weet ik niet, maar ze is terug. Verleden jaar broedde ze onder het afdak van het tuinschuurtje, deze keer durft ze dichterbij huis te wonen. Op een beschut plekje, waar de door clematis overgroeide schutting aan de achtergevel grenst, wapperde op hoofdhoogte een flard doorzichtig plastic. Ik wilde het weghalen. Gelukkig merkte ik op tijd dat het onderdeel was van een nest in wording. Blijkbaar deed ze aan isolatie.

Het vrouwtje stond er weer alleen voor bij de bouw, de merelman steekt geen pootje uit. Zij vloog af en aan met stukjes mos en takjes. Hem zag ik nergens, misschien kwam hij later om nog wat kinderbedjes in elkaar te zetten. Het leek me in ieder geval beter om enige afstand te bewaren, ik wilde haar geen schrik aanjagen. In slow motion deed ik een paar passen achteruit. Het vermijden van plotselinge bewegingen werkte wellicht geruststellend, hoopte ik. Mits je niet over een gieter struikelt.

Met een vertraagde motoriek begaf ik me achterwaarts naar het tuinbankje. Voorzichtig nam ik plaats. Hiervandaan had ik een mooi uitzicht op de werkzaamheden.

Dat het dezelfde familie was als vorig jaar nam ik zonder meer aan. En dat ze ondanks de tragedie toch waren teruggekomen bood troost.

Een lente geleden waren ze kilo's afgevallen van al dat heen en weer vliegen om de kleine mereltjes te voeden. Het was nooit genoeg, iedere keer piepten de jongen om meer. Daarbij maakten ze het geluid van een metalen wiel dat aanloopt.

Toen ze groot genoeg waren om het nest te verlaten moesten ze eerst hun vliegbrevet halen. Ik zat in de achterkamer de krant te lezen en opeens hoorde ik *pok!* tegen het glas van de tuindeuren. Het was geen hard geluid, hij had maar een klein lijfje. Op het terras lag een jonge merel. Hij was op zijn rug terecht gekomen, zijn pootjes wezen hemelwaarts. Hij strekte ze en toen zag ik ze langzaam ontspannen, waarna zijn oogjes glazig werden.

Nekje gebroken.

Het was treurig, maar op een vreemde manier ook mooi. Nog nooit had ik de schoonheid van het sterven zo duidelijk waargenomen. Het leven vertrok in één vloeiende beweging, alsof het door een zachte hand werd weggeveegd.

Wat restte was een stil, dood vogeltje. Het ligt nu in het bloemperk begraven.

Het leven gaat door, en straks wordt het druk in de tuin, want er is ook een roodborstje bezig. Dat schijnt een narrig vogeltje te zijn met een kort lontje, hoewel er nog geen ruzie is met de merelburen die hooguit een

meter verder wonen. Het tweede nest in aanbouw ziet er ordeloos uit. Het zit in een holte in de muur en ik kan er weinig model in ontdekken. Eerst dacht ik dat het een afvalscheidingsstation was voor roodborstjes, maar er wordt in gewoond.

Het enige waar ik nu een beetje tegen opzie is dat lesvliegen. Ik weet het, de natuur moet haar gang gaan. Toch overweeg ik grote waarschuwingsstickers op alle ramen te plakken.

De mannetjesputter

Een oom of tante in Canada. Bij navraag in de vrienden- en kennissenkring blijkt bijna iedereen er wel een te hebben. Die van mij heet tante Bep. In de naoorlogse jaren, toen het hier geen vetpot was, heeft ze haar spullen in een koffertje gepropt. Samen met haar Harry, die zat weg te kwijnen op een stoffig kantoor, nam ze de boot naar het land waar alles anders en beter zou worden.

De moed om zo'n grote stap te zetten gaf haar bij de in Nederland achtergebleven broers en zussen een heldenstatus. Al spoedig zongen er op verjaardagen allerlei verhalen rond over Beps onbevreesde karakter. Niet dat Harry veel voor haar onderdeed, maar ja, aangetrouwd wordt toch nooit eigen.

Die verhalen hadden wel de neiging om iedere keer een beetje mooier te worden. Hing Bep uit een dakraam terwijl ze 'Go away!' riep tegen een konijn dat in haar moestuin aan een kropje sla knabbelde, dan heette het al spoedig dat ze met blote handen een beer te lijf was gegaan die het waagde zich op haar land te begeven.

Bep en Harry floreerden in Canada. Jaren van hard werken wierpen hun vruchten af. Op zekere dag hadden ze genoeg gespaard voor een lot aan de leek. Dat 'lot'

was een stuk land en 'de leek' was een meer. De grond hadden ze, nu het huis nog. Dus schafte Bep een boek aan over bouwen, kocht vrachtwagenladingen hout, cement, bakstenen en dakpannen, en zette eigenhandig een complete bungalow neer. Goed, Harry had natuurlijk ook meegeholpen, maar binnen de familiekring werd de glansrol toch aan Bep toebedeeld.

Toen ik jaren later Canada bezocht, wilde ik deze legendarische tante en oom zelf eens ontmoeten. Ik belde en bleek van harte welkom te zijn. Na vier uur rijden arriveerde ik bij hun huis aan het meer. Tante, een tenger vrouwtje, wachtte me op bij het hek. Het scheelde vijftig jaar en twee staartjes, of ze had Beppi Langkous kunnen heten. Oom Harry bood me een stoel aan op het terras, schonk een bloemenvaas vol zelfgemaakte rode wijn voor me in en nam er zelf ook een. De wijn was zoet, want dan proef je het beter, volgens oom. Het smaakte alsof het alcoholpercentage tegen de veertig liep. Na een kwart glas van deze *industrial-strength*-traktatie had je geen schommelstoel meer nodig.

Het was een gezellig bezoek, maar na het eten, tegen een uur of zeven, wilde ik toch weer eens verder. We namen afscheid en tante zwaaide me uit. Ik stapte in, startte, gaf gas en kwam niet vooruit. Ik had de auto wat onhandig geparkeerd op een zanderige ondergrond. De aangedreven voorwielen slipten en groeven zich in. Terwijl ze rustig door bleef wuiven, pakte tante Bep met haar andere hand de bumper beet, tilde de auto op en zette hem op het verharde wegdek.

De uitbreker

Mijn vader maakte promotie en kreeg een nieuwe auto van de zaak. Van hetzelfde merk als de vorige, maar dan een slag groter. Vooral de kofferbak was enorm. Zo konden we nog meer meenemen op vakantie.

We zouden namelijk naar Oostenrijk gaan, naar het Ötztal; een naam die een zekere beklemming bij me opriep, maar ik was twaalf en mij werd niets gevraagd.

Mijn vader was zuinig op zijn auto en nogal secuur. Nadat hij een gedeelte van de laadruimte had ingericht, wilde hij zich ervan vergewissen dat de scharnieren van het kofferdeksel niet beschadigd zouden raken tijdens het openen en sluiten. Dus haalde hij een zaklantaarn, klom in de kofferbak en gaf mij opdracht de klep voorzichtig dicht te doen.

Terwijl hij zijn licht op de zaak scheen, deed ik wat mij was opgedragen. Met een zacht klikje viel de klep in het slot.

‘Dat gaat prima,’ hoorde ik mijn vader zeggen. Hij klonk tevreden. ‘Doe nu maar weer open.’

Onze vorige auto had een handgreepje boven het slot. Als je daaraan trok, ging de klep omhoog. Maar bij dit model had de fabrikant een ander systeem bedacht.

Je moest er een sleutel voor gebruiken. En die had mijn vader op zak.

Langzaam drong de ernst van de situatie tot mij door. Mijn vader was opgesloten. De achterbank zat vast en kon niet omgeklapt worden, zoals bij de meeste moderne auto’s. En de reservesleutel bewaarde hij in zijn portemonnee, die hij ook bij zich had. Of we het Ötztal ooit zouden bereiken, was nog maar de vraag.

Uit de kofferbak kwamen gesmoorde geluiden. Mijn moeder kwam poolshoogte nemen. Ik vertelde wat er gebeurd was. Naar adem happend zeeg zij op het stoepje voor de deur ineem. Ze maakte een laag, loeiend geluid en scheen tot geen enkele actie in staat.

‘Ja, lach maar!’ klonk het gedempt verontwaardigd. ‘Ik kan hier wel stikken!’

Onze altijd sigarenrokende buurman, die een hoge functie in het bedrijfsleven had, keek over de heg en begreep dat er iets aan de hand was. Al mijn hoop was op hem gevestigd. Hij wist vast wat er gedaan moest worden.

Buurman kwam, zag en opende zijn mond. Zijn lippen verloren de greep op zijn bolknak. Hij stootte een reeks droge, sissende hikjes uit die als startmotor dienden voor een bulderend geschater. Hij hield er zijn buik bij vast.

Mijn arme vader begreep dat er van deze twee geen hulp te verwachten viel. Hij moest zichzelf zien te redden. Met zijn schouder duwde hij zo hard tegen het kofferdeksel dat het aan de rand begon te wijken. Er ont-

stond net genoeg ruimte om de sleutel door naar buiten te duwen, zodat we hem konden bevrijden.

De volgende dag vertrokken we naar het Ötztal, met een kofferbak vol bagage. Het leek alsof de klep er een beetje bol van stond.